

nebo v jejich vedlejších živnostech ke službám vyššího druhu. Nerozhoduje tedy zaměstnancova způsobilost, nýbrž povaha služeb přikázaných zaměstnanci a jím konaných. Vždyť vyskytuje se dosti případů, že osoby k vyšším službám způsobilé musí konati a konají v postavení podřízeném pouze služby nižšího druhu. K takovým osobám dotčený zákon se nevztahuje. Jakmile však pro žalobce neplatil zákon o statkových úřednících, nemůže se dovolávati ustanovení druhého odstavce § 11 tohoto zákona, podle něhož, je-li zaměstnanec povolán k vojenské službě za války, služební poměr za trvání této překážky může býti zrušen zaměstnavatelem toliko výpovědí, při čemž jest dodržeti výpovědní lhůtu šesti měsíců, aniž domáhati se následkem toho výroku, že mu po čas válečné služby vojenské za služby nekonané přísluší plat smluvený (§ 21 dotč. zák.). Dlužno spíše, jak správně uznal soud odvolací ve shodě s prvním soudcem, posuzovati práva žalobcova podle smlouvy služební a podle ustanovení obecného zákonníka občanského, a podle těchto nemá žalobce nároku na plat za služby nekonané. Jen mimochodem budiž poukázáno k tomu, že i v § 3 jinak zajisté blahovolného císařského nařízení ze dne 29. února 1916 čís. 58 ř. z. ohledně pomocníků obchodních jest stanoveno, že za dobu, po kterou zaměstnanec pro vojenskou službu nemůže vykonávati svých služebních zaměstnání, nepřísluší mu, není-li ujednáno jinak, žádný plat. Též zásady sluší šetřiti též u jiných zřízenců, pokud zvláštním zákonem není v jejich prospěch stanoveno nic jiného.

Čís. 333.

Odvedenou po rozumu § 933, nový doslov, obč. zák. jest věc, jakmile zjednána nabyvateli možnost, by věc si prohlédl a s ní nakládal. Věc, již nabyvatel, prohlédnuv si ji a zapraviv úplatu, ponechal prozatím u zcizitele, jest odvedena.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1919, Rv II 263/19.)

A podal dne 21. března 1919 na obchodníka starožitnostmi B-a žalobu. Domáhal se z právního důvodu správy toho, by zrušena byla smlouva o koupi dvou porcelánových konsol a by žalovaný vrátil žalobci kupní cenu. Strany byly za jedno v tom, že žalobce dal si dne 7. září 1918 v krámě žalovaného předložit z výkladní skříně dvě konsoly, že si je prohlédl, je koupil a cenu kupní ihned zaplatil. Konsoly však zatím, než si pro ně pošle, u žalovaného si ponechal. Rozcházel se však v tom, že žalobce tvrdil, že byl žalovaným ubezpečen, že konsoly jsou starým míšenským porcelánem, kdežto žalovaný to popíral a tvrdil, že konsoly byly porcelánem novomíšenským a že to žalobce snadno mohl poznati. — Prvá stolice zamítla žalobu, poněvadž nepodařil se žalobci důkaz, že konsoly byly mu prodány jako staromíšenský porcelán. — Odvolací soud potvrdil rozsudek první stolice, uznáv, že žalobní nárok uplynutím šestiměsíční lhůty § 933 obč. zák. uhasl.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.

D ů v o d y:

Za platnosti § 933 obč. zák. v jeho původním doslovu, v němž o počátku lhůty nebylo žádného ustanovení, ustálila se v judikatuře praxe; dle níž při nárocích ze správy pro fyzické vady byl počátek lhůty k žalobě počítán od doby, kdy nabyvatel věc skutečně přejme, jelikož od tohoto okamžiku je s to, by ji prozkoumal. Správnosti tohoto názoru nasvědčuje redakční historie vzniku předpisu § 933, z níž vyplývá, že dle názoru referentova, s nímž byl dle poradních protokolů projeven souhlas, lhůta měla počítati, jakmile věc byla kupitelem převzata (nach Empfang der Sache), tedy od doby odevzdání věci, jak Zeiler ve svém komentáři vysvětluje. Doba odevzdání věci, — od kteréhož času má kupitel, pokud se týče nabyvatel věci možnost ji prozkoumati a zjistiti případné její vady, — byla také z té příčiny považována za rozhodnou, že chtěl zákonodárce kupiteli vzhledem k určení poměrně krátké lhůty uložiti za povinnost, by co nejdříve věc prozkoumal, jelikož po uplynutí delší doby nelze spolehlivě zjistiti, zdali věc v době odevzdání byla stížena nějakou vadou. Z té okolnosti, že v § 933 obč. zák. v doslovu III. dílčí novely k obč. zákonu bylo užito slova »odvedení — Ablieferung«, nemůže dovolatel ve svůj prospěch ničeho vyvozovati, neboť, jak z důvodové zprávy ke zmíněné novele vyplývá, nebylo tím na hořejším názoru ničeho změněno, výrazu »Ablieferung« bylo, majíc zřetel k čl. 347 a 349 obch. zák., užito jen k zamezení omylu, by výraz »odevzdání« (Uebergabe), kdyby byl býval volen, nemohl býti vztahován při nemovitých věcech na knihovní odevzdání. Dle čl. 347 a 349 obch. zák. dlužno výrazem »odvedení« (Ablieferung) rozuměti onen čas, kdy kupitel byl s to, by s věcí fakticky disponoval, bez ohledu na to, zdali této možnosti užil čili nic. Poněvadž žalobce měl tuto možnost již dne 7. září 1918, jak bylo odvolacím soudem zjištěno, a žalobce konsoly, od žalovaného koupené, skutečně také si prohlédl, vyplývá z toho, že právní názor odvolacího soudu, že žalobní právo ze správy bylo dne 21. března 1919 již uhaslé, odpovídá úplně jak stavu věci, tak i zákonu; ode dne 7. září 1919 byl žalovaný pouze schovatelem těchto věcí, jelikož byly od něho téhož dne odevzdány žalobci tím způsobem, že týž, když je žalovaný z výkladní skříně přenesl do obchodní místnosti, je prohlédl a ponechal dále v uschování žalovaného až do doby, kdy pro ně donese bednu. Dne 7. září 1918 nejen že nabyl žalobce vlastnictví ke konsolám, nýbrž bylo mu možno od tohoto času jimi disponovati a jich vlastnosti zjistiti.

Čís. 334.

Po narození dítěte nelze více učiniti opatření po rozumu § 168, nový doslov, obč. zák., by i žádost byla podána před narozením dítěte.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1919, R I 466/19.)

Anna C-ová podala dne 13. února 1919 žádost, by bylo jejímu souložníkovi Josefu S-ovi po rozumu § 168 obč. zák. v novém doslovu uloženo, by předem složil zálohu ku krytí nákladů porodu a šestinedělí. Po konaném šetření o majetkových poměrech Josefa S-a vydal první soudce usnesení